

طاشينك
ارمنيجه يومى سياسى غزته
صاحب امتياز: هراير مامور بانه - ازميز
"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՂԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՐ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆ	25	15	4p.

Ձեռագրողական ծեղագիրք եւ չին քրոնիկ

ՏՆՕՐԻՆ - ԽՄԱՐԱԿՐԱՊԵՑ
Z. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ԲԱՐԵՆՈՐԴԱՄԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ

Այն Հայաստանի մասին, որ Հայաստանի օրով վիճած Սահմանադրության հիմնադրողներն են, որոնք և ապա եղբարական վախճան մը ունեցող Միթնատ փաշայի զարգացեալ որդին է. բարենորոգման համար հետեւեալ խիստ բնորոշ հեռագիրն ուղղած է. Թափիրը Ելքեար թուրք թերթին։

«Ձեր «Նորին քարենորոգմանց հարցը» խորագրով քաղաքական յօդուածը բանի մասը ու հայրենասէր անձեռն կարծիքին թարգմանն է. Օսմ. ամբողջ անհատներն այնպէս յուսալ կուզեն թէ Թափագ պէյ ինչպէս որ Օսմ. զօրաց դէպի էտիրնէ յառաջանալու մասին զեապանաւորներուն դիտողութեանց հակառակ հայրենասիրական հաստատման թանկ մը պատահալ խանց թէ՛ «Այս Դաշինքը էտիրնէ պիտի երթայ», այնպէս ալ ամբողջ ազգին թարգմանն ըլլալով պէտք է Ռուսիոյ հանդէպ յայտարարել թէ՛ Օսմ. կառավարութիւնն որոշած է բարենորոգումներն իր վեհապետական ու ազգային անկախութեան րտակ գործադրել, և թէ՛ որոշած է ցիտին Օսմանցի բացարձակապէս տեղի չտալ օտար միջամտութեան»

«Թափիրը Ելքեար»-ի այդ յօդուածը մեզի ծանօթ չէ, բայց այս հեռագրին ի մասսայ շատ յստակ ու մեկն է և արժէքի մը վերաբերութիւնն ընդ անոր քանի մը մեծ կէտերուն, քանի որ անկարկուռաւ բարենորոգմանց հարցը կը պատկանի ուղղակի Հայաստանի բարենորոգմանց խնդրոյն և Ռուսիոյ Գ. Պոլսոյ դեպի պալատան Ա. Թարգման Մ. Մանտէլ տանի բարենորոգմանց համար Պոլսոյ դեպի պալատան հարցունքին առաջարկած ծրագրին կանխակէ, որուն գործադրման համար վեց մեծ պետութեանց բոլոր Պոլսոյ դեպի պալատան միասնաբար գրեթէ համերաշխաւ են զայն նախարարական խորհրդոյն քննական ուղղութեան ենթարկելով և բացի այդ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սազանով ալ վերջերս իր Ներքին գործերու նախարարութեան և քաղաքական նախարարութեան իւրաքանչիւր մեծ պետութեան նախարարութեան հետ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ կարծիքի համաձայնութիւնն մը կայացուցած ըլլալու ուրախալի լուրը կտանենք։

Այն Հայաստան պէյն այս յայտարարութիւնը քիչ մը չափէն աւելի խորիմտ և ապառնական ըլլալ կը թուի ոչ միայն Ռուսիոյ հանդէպ, որուն Պոլսոյ ներկայացուցիչը իր մշակած բարենորոգութեանց ծրագրով բոլոր մեծ պետութեանց դէպի պալատներու համաձայնութիւնը կը միացնէ իր ծրագրին վրայ, որ ուրիշ բան չէ բայց և թէ Հայաստանի վրայ գործադրելի 1895 թ. բարենորոգմանց ծրագրին տրամադրութիւններուն զօրադրութիւնը, գրեթէ շատ անհաւան փոփոխութեամբ ալիւ ալիւ ձեռնող նետել կառավարիչ ամբողջ Օսմ. ազգաբնակչութեան հանդէպ վեց մեծ պետութեանց չեղարկով թէ Օսմ. հայրենասիրական հաստատման թանկ մը ինչպէս էտիրնէ գնալու համար իր գիտցածն ըրաւ բնաւ ակամայ չի կախելով Ներքին գործերու նախարարութեան և քաղաքական նախարարութեան իւրաքանչիւր մեծ պետութեան հետ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ կարծիքի համաձայնութիւնն մը կայացուցած ըլլալու ուրախալի լուրը կտանենք։

Ասկա չեղարկելու ու սուր ակնարկ մըն է հակառակ բնոյթ կրող բարենորոգմանց ծրագրի այն մասին, որ տեղի ունենալիք բարենորոգմանց վրայ հաստատուն հսկողութիւն և քննարկ կը պատկերէ Ներքին գործերու նախարարութեան և քաղաքական նախարարութեան իւրաքանչիւր մեծ պետութեան հետ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ կարծիքի համաձայնութիւնն մը կայացուցած ըլլալու ուրախալի լուրը կտանենք։

Բոլորի խնդիրը Օսմանեան հայրենասէրները կուզեն իսպառ մերժել և վեհապետական ու ազգային անկախութեան տակ գործադրել տեղի ունենալիք բարենորոգումներն։ Բայց խնդիր է գիտնալ թէ եթէ իսկ կարելի ըլլայ այս ծրագրին մէջ յամառելով իրենց խօսքը քաղցնել, պիտի կրնան Օսմանցի հայրենասէրներ իրենց նոյն իսկ անկեղծ սրտով փափաքած բարենորոգումներուն ձեռնարկել, առանց Ներքին գործերու նախարարութեան և քաղաքական նախարարութեան իւրաքանչիւր մեծ պետութեան հետ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ կարծիքի համաձայնութիւնն մը կայացուցած ըլլալու ուրախալի լուրը կտանենք։

Ահա պատճառն է որ թուրք Հայրենասէրներու ամբողջ քաղաքական իրենց ձեռքով երկրը կառավարելու մասին օգր կը ցնդեցնէ և ուշ կամ կամ կանոխ օր մը վիզ ձուլ կուտայ անոնց, որ զրաւապէս մեր տէրերն են և որոնց զրամին ետեւն է որ կը զրկենք ձապիտ պէյերը թախանձագին զինողութիւններով օր առաջ կնքելու փոխառութեան տղիւ անյետաձգելի կարիքը։

Եւ դարձեալ չէ՛ որ այս փոխառութեան չնորհին է որ կը պարտին եւրոպացիք իրենց Հայաստանի մէջ ձեռք ձգած երկաթուղւոյ միասնորոնքի։ Եւրոպացիք իր զրամը չի տար և երկաթուղիներ ալ չի շինել երկրի մը մէջ որուն վրայ վստահ չէ թէ վաղը ինչ ճակատագիր կունենայ։

Օսմանեան հայրենասէրները կը մերժեն քննարկելու և օտար օտնագործներն ենք իրենց երկրին մէջ, առանց սակայն փոխառութիւնն ալ մերժելու։ Կուզեն որ թէ զրամը առնեն և թէ բարենորոգութիւններն ալ իրենց ըմբռնած եղանակով գործադրեն։ Ո՞վ խնդցեց թէ որ այդ պայմաններուն տակ զրամ փոխ տայ այս երկրին։

Այն Հայաստան Միթնատ պէյն և իրեն պէս մտածողները ուրեմն նախքան այսպիսի սպառնալիք և կտրուկ լեզու մը գործածելը, պէտք է խորհուրդ տային բոլոր օսմանցիներուն նախ փոխառութեան խնդիրը իսպառ մերժել և ապա ըսել թէ իրենք ձորոցած են ցիտին Օսմանցի բա-

ցարձակապէս տեղի չտալ օտար միջամտութեան, և այս Դաշինքն ալ պէտք է Ռուսիոյ հանդէպ յայտարարէ այն ինչ որ ասկէ առաջ ան ըսած և գործողութեամբ ալ էր իտիրնէի վերագրաւումին առթիւ, առանց կարեւորութիւն տալու դեպքան։ Ենթադրուած թեանց, Այս ըսելու համար, ոչ միայն վեհապետութիւն և ազգային անկախութիւն մը ունենալը չի բաւեր, այլ և անկախ ըլլալու է նոյնպէս զրամական տեսակետով ալ առանց մէկու մը հինգ փարայն կախումն ունենալու։

Արդ, խնդիր է գիտնալ թէ բարենորոգմանց Ներքին գործերու նախարարութեան և քաղաքական նախարարութեան իւրաքանչիւր մեծ պետութեան հետ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ կարծիքի համաձայնութիւնն մը կայացուցած ըլլալու ուրախալի լուրը կտանենք։

ՀԱՅՆԵԼԻՆ ՄԷՋ

Բարեկամս՝ Տիար Յովհաննէս Ստայեան և իր չնորհալի Տիկինը գեղեցիկ գաղափար, ունեցած էին քանի մը բարեկամներ և բարեկամներ հրաւիրել անցեալ կիրակի օր մասնաւոր տաղաւանք մը ընելու գէպի իրենց տան անկողնին։ Պատեան ունեցող հրաւիրեալ ազնիւ տիկիններու և պարտնարներու ընտրեալ հաւաքումին մէջ անարժանաբար գտնուելու և ապրելու կեանքին լաւագոյն օրերէն մին։ Լուսաւորն կ'ըսեն՝ որովհետեւ հազուագիւտ օրերու սովէն պաշարուած է կեանքը ըստեւ երազային քառորդ։

Դաշինքի փափկանկաւորութեամբ մը և մեր հիւրընկալին չնորհալ ծանօթներ էին քաղաքական ալ, և ո՞վ ծանօթ չէ՛ իրարու իզմիրի մէջ, ա՛յո՛ ճիշտ է, բայց ծանօթութեան զանազան տարիքներ կան, զանազան երեւոյթներ, բաւազգեստիկ ծանօթութիւններ կան, բոլոր ծանօթութիւններ, հարկադրեալ ծանօթութիւններ, քաղաքականութեան ճնշուած ծանօթութիւններ, կրթական ծանօթութիւններ, օրինակ, ինչպէս ծանօթութիւններ, որոնք անձնաւորութիւններու ոսկեգոծ շրջանակին մէջ հազիւ թէ չիտովի բեկեր կ'ըստ մը կ'ընդունեն, առժամայն ու խաբուսիկ, ասոնցմէ ո՛չ մին էր բարեբաղ դարձաւ այն ընկերութիւնն որ երկուստեք համաբաւարար աւելեալներու այց մը տալու գիտաւորութեամբ թէ և կ'համարուէր բուէր սալուն-վակունի մը մէջ, բայց որու բուն նպատակն էր տեսնել տարեդարձ միջոցառում, թոմարուիկ ու ձկունն էակի մը որ եկած էր աշխարհ տարի մը առաջ աւերած երկրակութեան բաժին մըն ալ ինք ունենալու ակնարկ փոխառութեամբ, անգիտանալով որ բուն երկրակութիւնը ներկան էր իրեն համար, անգիտակցութեան և անձնաւորութեան այն ներկայ, որու յարգը դժբաղդաբար ըմբռնել տալու չափ անգութ կ'գտնուէր դարձեալ այն աշխարհն որ սկզբէն ցլմբլ առեղծուած մը մնալ յառաջադրած է...

Այս որքա՞ն ունայնախօսութիւններ,

իրաւունք ունիք, անգութ խոկմունքներով ժամավաճառ ըլլալ ներքի չէ, իրականին դառնալ, կեանքին ետեւեւորին։ Զբոսապտոյան մաս կ'կազմէր նաեւ Այստեղի երկաթուղւոյ առաջին անգլիացի երկրաչափն իր չափաւորութիւն կիսուն և ձկուն, զուարթ և խալթանոյ աղջկան հետ։ Այս բացառիկ առաւելութիւն մըն էր զոր կ'պարտէինք մեր ազնիւ հիւրընկալին որովհետեւ Մի Ուաթքինս որքան կարող երկրաչափ, նոյնքան և հմուտ հրամանաւոր կրցաւ իրեն կոհանգին մըն աւելնալ հետաքրքրութիւնը, մասնաւոր երկաթալիցէք թէ Նալի հետաքրքիր բայց մանաւանդ քաղաքացի ազնիւ Տիկիններէ կազմած մեր ընկերութիւնը զոհացնելու համար, Մի Ուաթքինսի նման հաճախատար, համարաւոր այլ պաշարներ և ընկերաւոր անկախ մը կարեւոր էր, մերթ զուարթ, մերթ սուր, մերթ հեգնաւոր հարցաւորութիւններ անխիղճաւոր պատասխաններ տալու համար և այնպէս չլուսնալու համար մը որ տարիներու հոլովմամբ չինած էր, և կատարեալ ծառ խողոված մը պիտի հանդիպէինք ընկերութեան հետ, հակառակ մեր բռնազբոսիկ լուրջ հմտութեան և մեր ձեռք ունեցած ուղեգիր հատորին, պատասխանելու համար եղած հազար ու մէկ հարցումներուն, որոնք տեղաւորապէս մըն նման կ'ընթերցէին սպիտակահիւ երկրաչափ-հարաւորապէս անյողողող ու պիտի գլխուն վրայ։

Զպիտի նկարագրած ձեզի վակուն-տալունի մէջ երթ ու դարձի պահուն մեր անցուցած զուարթ ժամերը, սրամիտ խօսակցութիւնները, անկուն մը գլխաւորութիւն, ծանկ ծանկի առաւելաւորներու երկու երկուստեք խօսակցութեան քննարկումն որոնց մէջ Նալի երկուստեք իրենց խալթան, արտէն աւաղակով և չրթներու վրայ հազիւ նշմարելի զոգով մը կանգ առնող համալսարհային բայի մը հոլովումները...

Զպիտի խօսիմ ձեզի ոմանց փափկանայն և խալթան, այլ խալթող ու հեգնաւոր, մերթ լուրջ և մերթ զուարթ կատարելութեամբ, ուրիշներու խօսակցութեան անդադրում չղայնաւորութեամբ մը անսանձելի խալթախալթներ չպիտի պարգեւ ձեզի երկուստեք պահողի մէջ Տէր և Տիկին Յ. Տայեանին մեզի պարգեւած անկնկալ և հաճախի նախաճաշն ու ճաշը և ընթերցողներու պիտի փոխադրեմ անմիջապէս դէպի աւելեալներն առաջնորդող ճամբուն մէջ տեղն։ Մն, ընդ առաջ, մի՛ վախճաւք, փոչ է միայն, ճերմակ փոչի, որ պահ մը կ'ներկայնէ կոչիլը, ապա կ'սկսի արջաւել դէպի վեր՝ տուփաւոր, յետոյ կը տարածուի ամբողջ հազուադէպ վրայ, անկից կ'անցնի մազերուդ, դէմքիդ, խնջւտող մը կ'զգաս պահ մը ակունքներու տակ, բան մը չէ պարզ փ չի, հող, սպիտակ, մաղ մաղ, բայց ուղղութիւնն Մի, Ուաթքինս դէպի դաշտ կ'զարտուէր, հոն փոյի գոյնը կ'փոխուէր սևի, սպիտակէն կ'վերածուէր սևագոյնի, համարեւթիւն, օղը եւ օճէ, ոչ, զու և օսքոս, զու քրտնող, տիկինները կ'արտնայն, բայց անկնկալ կ'քալեն, արտնայն դէմքերէն սկսած է հոսիլ, բայց երկուդ և անհաճոյ տեսարաններու վախը չունիւ, ամենքն ալ մաքուր, թարմ, վճիտ դէմքեր են, անոնց վրայ չկայ կեղծ չափն ու զազարալի գիտակաւորութեամբ, ընդ առաջ...

Եւ ահա մեր ձեռնադաշտը այլ կայտառ, ցատկոտող անգլիացի կանգ կ'առնէ, աւելեալներու տողանցի կ'սկսի, հոս սթապիտ, հոն կրկէսը, անգլիան ամբիթաւորներ, աղիւն աղիւն, վարը ճեմաւ վայրը, պողոտան, կառուղին, և ահա

ՀԱՐՑՈՒՄԸ ՀՂԱՅԻՆ, ԲՈՒՆՆ, ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՆԱԶ-

արդիականանեցու կողմէն պահպանողական-
կերական ուղղութիւնն քայլ իր մէջ ու-
նէր ամենէն աւելի արմատական և ազա-
տական որդեգրութիւնները և մասնաւոր
նախաձեռնութիւնները և ժողովրդավարական առողջ
սերմեր, որոնք ապա աճեցան և ստեղծա-
գործեցին արդի Ռուսահայութեան հոծ
գանգուածին բանիբուն և ստուար մեծա-
մասնութեան ազգային և քաղաքական
գաւառանքները: Կովկասահայր Մշակին
և անոր աշխատակիցներուն կը պարտի
այն, ինչ որ կ'որդ դաշտին մշակը կը պար-
տի իր հացը և կեանքը այն հողին, որուն
վրայ խօսին ու արօրը աշխատեցնեն և
իրեն քրտինքն ալ խառնելով արգասաբե-
թեր կենսունակութիւնը են:

Եւ արգարե ողբացեալ Քալանթարի
կեանքը ինքնին խորհրդանշիչն էր եղած
որչաքի մտքի մշակութեան, նոյնպիսի շի-
նականի դաշտային աշխատութեանց:
Քալանթար Մտաւոր մշակ մը ըլլալէ ա-
ռաջ Գիւղատնտես մըն էր՝ բառին իս-
կական իմաստով: Գիւղատնտես մը՝ եւ
ընկերական բարձր համայնարաններու մէջ
կրթուած: Որչաքի Կովկասահայ քաղաքա-
ցին կօզմուէր անոր մտաւորական մշա-
կութիւն և օրագրողի հանգամանքներէն:
նոյնչաքի գիւղացին ու շինականը կօզմուէր
անոր գիւղատնտեսական կենդանի հրա-
հանգներէն: Կովկասի մէջ չկայ գիւղ մը
աւան մը քաղաք մը ուր Քալանթար իր
ներկայութեամբ և փորձառական ու գործ-
նական դասաւանդութեամբ օղտակար ե-
ղած չըլլայ տգէտ հայ շինականին, իր ա-
նունը ժողովրդական անունը մը դարձած
էր արգէն, հաւատարմապէս սիրելի որչաքի
գիւղացիին նոյնչաքի քաղաքացիին, որ
չաքի Հայուն նոյնչաքի Վրացիին, Ռուսին
Թաթարին և այլոց: Քալանթար Կովկա-
սի զէմքերուն մէջ ծանօթ անուն մըն էր
հեռաբնակ հայութեան համար ալ: Գրելի է
չէ եղած պատգամաւորութիւն մը, պատ-
ուիրակութիւն մը, որ իրեն չվիճակուէր,
եթէ հաբէ էր ընտրել մէկը հեռաւոր կամ
մերձաւոր հայութեան մը կողմէ՝ իր ներ-
կայացուցիչ: Քալանթար վարած էր նա և
քաղաքային ինչպէս նաև Ազգ. գործե-
րու վարչութեանց մէջ կարեւոր և աչ-
քառու դերեր:

Իր մահը մեծ բաց մը կը թողուէր Կով-
կասի ազգային և միջազգային շրջանաւ-
ներուն մէջ և մասնաւոր «Մշակ» խմբի
բազմութեան ամրակառու սիւներէն մէկն
այ կը զգեստէ և կը սարսէ այն հիմնար-
կութիւնը որ անմահ Արծրունիին կանգ-
նած և ամրացուցած պատնէշը կը կազմէ,
և որ աւազ հիմա հեռոցնտէ կամայաւնայ
Քալանթարի և Տէր Մարկոսեանի մահ-
ուամբ: Պատնէշին վրայ թողուլ միայն
քաջարի Առաքելեանը...

Մեր խորունկ ցաւը իրեն և իր Մշակին:

ՊԱՇՏՈՆ ԿԸ ՓՆՏՈՒ

Հայ երիտասարդ մը որ գիտէ հա-
բէն, Ֆրանսերէն և թուրքերէն, պար-
կէշտ և պատուաւոր պաշտօն, մը կը
փնտռէ վաճառատան մը մէջ, զիսկ
խմբագրատունս:

10-4

Ազգութիւն Անճոխար

Ի. Զ. Ի. Ի.

Երէկ առաւօտ Ռուսական «Զինաշօք»
չոգեմա վ քաղաքի ժողովները վիճախ-
բարեխառն Առաջիկայի Կ. Մ. Մ. Մ. Մ.
թէստ Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.
կարգադրութեան մը համաձայն, առա-
ւօտ շաբաթ կանխով պաշտօնապէս Ն.
Գերապատուութեան ընդ առաջ գնալու
համար, Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.
րութեան հաւերէն մէկը տրամադրուած
էր, որ համաձայն եւառուական չոգեմա
ընդ նշարութեան պէս: Առաջիկայ Մ. Մ. Մ.
դիմաւորել փութացած էին Քահանայից
գաւառ Արժանապատիւ ներկայացուցիչներ,
Գաւառական, Քաղաքական Ժողովներու,
Ինչպէս նաև Ռուսական Տնտեսական
Ուսումնարաններու, Հոգաբարձութեանց և
կրթական պաշտօնէութեանց ներկայացու-
ցիչներ, ինչպէս նաև Առաջնորդարանի
պաշտօնէութիւնը և ժողովրդային ներկա-
յացուցիչներ, որոնք «Զինաշօք» ժամա-
նակէն անմիջապէս վերջ հաւերէն և
բարի գաղաւթ մաղթելէ վերջ իրենց չո-
գեմաւուն մէջ առնելով Քարտի և անկէ
ալ կառքերով Առաջնորդարան առաջնոր-
դեցին գիւղ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.
պատգամապէս լուսաւորուած էր այ-
նքով և եկեղեցու զանգակներ հնչեցին
Առաջնորդ Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.
և աղօթելէ վերջ Առաջնորդարան բարձ-
րացաւ, որմէ վերջ ընդունեց բազմաթիւ
ազգայիններու բարեգալստեան աղօթու-
թիւնները:

— Կը լսենք թէ Եգիպտահայերը ստի-
պողական դիմումներով ուղած են իրենց
առաջնորդական քանութեան ներկայացնել
վիճակին Առաջնորդ Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ. Մ.
Գերապատուութիւնը կարող կերպով
մերժած է Եգիպտահայոց այս փափաքը:
Այս առաջարկը արդարեւ որչաքի պատուա-
բեր Եգիպտահայոց համար. նոյնչաքի և
աւելի պատուաբեր է Իզմիրի Հայութեան
համար՝ ունենալով յանձին Ն. Գերա-
պատուութեան արգէն իր ընտրեալ ալ-
ժանաւոր վիճակաւորը:

— Լաւ, Հինգշաբթի, գիշեր ժամը
9ին. «Քնար» ինքնագնահատութեան
Գերագործի Ամերիկեան նախկին Գոյնթին
մէջ իր 30 ամեայ գործունէութեան առ-
թիւ երկուրթ մը պիտի տրուի ի պատիւ
Իզմիրի հայութեան քաջածանօթ Տիւր
Սմայտ Բէնէմինի, իր Ազգի մեկնու-
մին առթիւ: Իզմիրի երիտասարդութեան
ներկայացուցիչները քաղաքի այդ աչ-
խատաւորին արժանաւոր յարգանք մը
ընծայելու և զայն բարոյապէս և նիւ-
թապէս քաջակերելու համար չէին կր-
նար ասկէ լաւագոյն ստիժ մը ստեղծել:
Վստահ ենք որ Տիւր Բէնէմինի Իզմի-
րի քաջամթիւ բարեկամներն ու համա-
կիրները այս գեղեցիկ առթիւ իրենց յար-
գանքին զրական և բարոյական քաջալի-
րութիւնը պիտի բերեն և վաղը պիտի
փութան Իզմիրի այդ աշխատաւորին ըն-
ծայուած պատուի երկուրթին ներկայ գըտ-
նուելու:

զէպի աւերակները:

Բարտաեան ասպետը հոսին դարձաւ,
իր հայրը թեւորուն մէջ...

Եւ թերեւ այս գաւկի զէմքը՝ գեր-
մարդկային բան մը ունէր, թերեւ անոր
աչքերուն բացարձակութիւնը. այնպիսի հը-
պարտ և վեհ արտայայտութիւն մը ստա-
ցաւ, զոր հին բանաստեղծները կ'իտաս-
տուածներու կը վերագրէին, թերեւս,
արիւնաթաթախ, պատուաւոր, արած,
անճանաչելի երեցաւ նման այն գերմարդ-
կային էակներուն որոյ անխաղաղ կը քա-
րացնէ, որովհետեւ ամբողջ, խուլ մըն
չունով մը կանգ առաւ, ընկրկեցաւ...
և հարիւրաւորները այս կատաղիներէն
գլուխները բացին մեծ սարսուռով մը...

Վարկեան մը ետք, ասպետը իր հայրը
ուսին վրայ փրատակներէն գոլորտ կ'երէր,
պարտէզին մէջ կը գտնուէր, վերջին հի-
գով մը կը վազէր մինչև կառքը, որ կը
տեղաւորէր ծերունին ընդ մէջ ժանիքի և
լօղի... մօր մօտ, որու գաւառի ժամա-
նակին տեւանգած էր... և արջկան որ
յետոյ ետ բերած էր...

Այն ատեն սուր մը առաւ ծիւղն

Հ. Ե Ա Հ Ո Ի Մ

ՀԱՍՏԱՆԵԱՆ, 1894ԻՆ

ԲԱՍԱԺ ՀՕՆԻՇԵՐ — ԻԶՄԻՐ

1. Սմին տեսակ շոգեմաւներու վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ:
2. Աշխարհիս ամեն կողմերու համար երթելու Եւրոպեան համար ամսականներ:
3. Ձեռնարկ գիւղերով տոմարակներ Գաղթականներու փոխադրութեանց:
4. Ապրանքներու, Գոյններու, Պակաժներու յանձնում աշխարհիս չորս ծայրերը:
5. Ստանձնում ամեն տեսակ նիւթե ու արտաճումն, ներաճումն ու Թրանզիթը:
6. Մաքսային ամեն տեսակ գործողութիւններ:
7. Ապրանքներու փոխադրութեան գանձում տեղեկայ մէջ, կանխապէս վճարմամբ:
8. Դիւրամտացելի եւ վստահելի պայմաններ — Հազարէ աւելի Թղթակիցներ — Ամեն տեսակ գործաւորութեանց կանխաւորութիւն — Քսան տարուան փոր- թաւութիւն — Ծանօթ հաստատութիւն:

100—66

Տեղապաւ Լորեր

Ի. Զ. Ի. Ի. Նահանգային վարչական ժո-
ղովը քաղաքի մէջ գտնուող Ռուսական
Թուրք գաղթականներուն խղճալի վիճակը
նկատի առնելով, ինչեղներուն բնակա-
վայրեր հայթայթելու և զանազան պէտ-
քերը հոգալու համար յանձնախումբ մը
որոշած էր մինչև այդ խնդիրներուն կա-
տարելապէս կարգադրութեանը վերաբը-
րուած: Թանձնախումբը այս անգամ բա-
ւական ու չիտ գործունէութիւն մը ցոյց
տուած է, գաղթականներուն մասնաւոր
և վերջնական վայրեր յատկացնելով Գո-
քարեալի մօտ նախկին կրէտոցի գաղ-
թականներու թաղերու քովերէն: Հե-
տեալաբար տնոնք որոնք անկարող են
միայն հողերու գնման բայց կարող են
չէնքը կառուցանելու թող անմիջապէս
դիմեն ինչեղ յանձնախումբին:

Անժնակները Եւրոպիայի մէջ
երկու խումբներ, իրարու հետ վիճաբա-
նուն մէջ կը գտնուէին այլապէս խնդիրնե-
րու մասին: Վիճաբանութիւնը այնպէս
կը յառաջանայ որ իրենց ընդհանր
թիւնը բոլորովին կը խանգարուի կրօնքի
սիրոյն, և կսկսին իրարու հետ կոփամար-
տիլ: Մի քանի վայրեկան վերջը կոփու-
մարտը կը փոխուի մենամարտի, և ահա
միտամարտի ժամանակին էր որ վիճաբա-
նողներէն մին կը յաջողի իր գաղափարի
ախոյիտանք փոխանակ դադարեցնել հար-
ուածելու: արձանակով հարուածել, և
անշուշտ կը յաղթանակէ: Սակայն իր միւս
ընկերը վերաւորուած իր կուրծքէն ու
ու ոտքէն, կիսամեծ վրէժխնդրական
վերջին ակնարկ մը նետելով իր վիճաբա-
նող, սակայն ոճրագործ ընկերով վրայ
կ'աւանդէ իր հոգին յաւիտեանապէս: Իսկ
մենք չուարած կը հարցնենք թէ ար-
դեօք մեր երկիրը է միայն յանցաւոր
քանի որ ամեն ինչ զէպի քաղաքակր-
թութիւն կարգաւ է իսկ մենք զէպի ան-
քաղաքակրթութիւն «Հէրքէս կիտեմ
Մէրսիս» պիզ կիտեմ Թէրսիս» կ'ըսէ: «Ա
նատու»:

Յօճակի ժողովուրդը քաղաքի նաւա-
տորմի ընկերակցութեան կիսանցէ թէ նը-
կատելով որ նաւատարմը թուրքիոյ կե-
սական պէտքերէն մին է և նկատելով որ
Ռուսական մէջ գոհուած գաղթականներու
սրբագործութիւնը պիտի համարուի պայքար մի

վրայ ցատկեց զոր մարախախտը բռնած
էր, առաջ անցաւ և ուղղակի խթանեց
ամենէ մօտակայ—գուռը...

Կառքին մէջ, ծերունի Բարտաեան
ցնցուած սթափեցաւ, իր գրպաններուն
մէջ փնտռեց, թուրք մը քաշեց որ ջղա-
ձգօրէն իր մէկ ձեռքին մէջ բռնեց և
ճարձկուած Լօղիք երկարեց...

Կառքին առջեւ, սուրը ձեռքը, իր
անթաք ձիուն վրայ, մահաւ չափ տիւրուր,
ասպետը կ'արշաւէր Բարիզի մեծ ջարդին
ընդմէջէն տանելով իր հետ ինչ որ պաշ-
տած էր աշխարհիս վրայ:

Իր հայրը, իր նշանածը,
Փայլակաւոյն էր, աչքերը արցունք-
ներով ողորուն, որոնք փր սկ աշտերէն
կը կաթէին...

(Շար.)

ՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ P. XENOPOULO & CIE

Եղանակի ամենէ գեղեցիկ նորոյիներ
կ'գտնուին:

առթիւ գոհորու տրեան հեղեղներ, վերջ-
նականապէս որոշած են ամէն հասոյթ, և
ամէն ջանքով դոյաջած գրաւական աչ-
քառու գումար ուղարկել հոս, որ կարո-
ղանայ մեր հայրենիքն ալ իր նաւատոր-
մերով լուծել վրէժը գոհուածներուն, ա-
նոնց թարմ յիշատակին հետ միասին:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆԿԱՆ ԸՆԹՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
մասին տակաւին ունէ հրահանգ չէ
ստացած կուսակալութիւնս: Այդ խնդ-
րոյ առթիւ ծանուցումներ պիտի ըլլան
կ'ըսէ Նահանգային ժողովը:

ԿՈՒՍԱՆԿԱՆ ԲԱՍՄԻ ԿԵՆ ԵՐԿՈՆԱԹԻ
կէսօրէ վերջ ժամը մէկին չոգեկառքով
մեկնեցաւ Դիլէ և Էօսէմիշ: Բասմի պէյ
մասնաւոր քննութեանց համար գացած
ըլլալով, դարձեալ այսօր, կէսօրուան չո-
գեկառքով պիտի վերադառնայ քաղաքս:

ՆԵՐԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ. Հոկ. 22.— Թղթակցի մը
տուած հեռագիր մը որ երէկ հաղորդած
էինք և որ կը դառնար Աթենքի պատ-
ուիրակութեան ժողովրդային միթինկ մը
կազմակերպչուին չորը տակաւին խնդրին
չորը ունէ տեղեկութիւն: Ինչք ստացած,
և որով բոլորովին անտեղեկ կը մնաք
թէ կատարուած է միթինկը, թէ ոչ:

ՆՈՅՆ — Երեկ Օսմանեան յանձնախումբ-
ըը Զօրութեան Պօլիս փոխադրուեցաւ:

ՆՈՅՆ.— Պիզանի պաշտպան Վեհպա-
պէյ երէկ Պօլիս հասաւ Աթենքէ:

ՆՈՅՆ.— Սերպերու կողմանէ գրաւ-
ուած Թրակի և Տէպլէի Սլաւոնացի ժո-
ղովուրդը որ թուով 100000ի կը մօտին
գաղթել սկսած են զէպի վալախա իրենց
զէմ ցոյց տրուած Սերպ կառավարութեան
խռովութիւններուն չի կարենալով դի-
մադրել:

ՆՈՅՆ.— Պուկարիոյ նախկին պա-
տերազական նախարար Տանէֆ Սօֆ-
իայի մէջ խիստ կարեւոր ատենախօսու-
թիւն մը կատարած է իր զէմ Պալաթ-
նան պատերազմի առթիւ եղած ամբաս-
տանութիւններուն մասին և մասնաւոր
Յունաստանի և Պուկարիոյ միջև իրակա-
նալի գաղափար վրայով:

ՆՈՅՆ.— Յիշեալ ատենախօսութեան
մէջ Տանէֆ կը յայտարարէ թէ Պուկա-
րական քապիլէն երբեք յանցաւոր չպէտք
է համարուի քանի որ ան ունէ զեր չէ
ունեւած պատերազմի մէջ: Մեղքը կը
ծանրանայ պատերազմական յանձնախումբ-
բին վրայ որ Ռուսական օգնութիւններէ
գրգռուած յառաջ մղեց իր բանակները:

ՄԱՐԳԱՐ ՄԷՍԻԱՆ

Պատմամանէ Գալատիոյ Թիւ 8

Թող յաճախորդներուս գիւրդութեան
համար դեղատարան փոխադրած եմ Պատ-
մահանէ ճատակի թիւ 3 ուր կը գըտ-
նուին թարմ և ընտիր զեղեր և ուր գե-
ղագիրները մասնաւոր խնամով կը պատ-
րաստուին անթիքի և անմիջապէս:

Դեղատարան կը յաճախեն ամէն տեսակ
հիւանդութեանց համար մասնաւոր կա-
րող Հայ և օտար բժիշկներ, Հիւանդները
բժիշկներու կողմանէ կը քննուին յատուկ
բօլքերով սենեակին մէջ, Դաւառներէ
եկող հիւանդներու կարող և մասնաւոր
բժիշկներ կը յանձնարարուին:

Տօք. Ա. Պալատի բնան չ'գտնուի զե-
ղատան ամեն օր Կ. Ա. Ժ. 8-9 և Կ. Ե. Ժ.
5-6:

Դիշխարային սպասարկութիւն: 75—19

ՆՈՐԹ-ԶԵՐՆ
NORTHERN ASSUR. CO. LTD.
&
NORTH BRITISH & MERCANTILE INS. CO.

ԶԻՏԵՆԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՆՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԱՎԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի գմրի Գործակալու Ֆիլն հաստատուած
1864էն ի վեր

Դրուելու. Ընկերութեան Լ. Ս. 9,000,000
Տարեկան Հասոյթ » 7,023,100
Պահաւի գումար » 30,189,758

Ընկերութեան նպատաւոր պայմանե-
մով կապահովագրէ աշարժ կալանքներ,
սրճարաններ, աման տնտակ ապրանքներ
էն. էն. :

Տեղեկութեանց Համար դիմել առ

ԺԵՄՍՆ ՅԱՏԿԻՆՍՈՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՐԾԱԿԱՎ ԻԶՄԻՐԻԵՒ ՓՈՐԻ ԱՍՏԻԻ
Զրահկաց քաղ, Բաասաճ Սորո